

PARLAMENT DE CATALUNYA

Presidència de l'honorable Sr. Joan Casanovas

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 1.^r de març del 1934

SUMARI

S'obre la sessió a dos quarts de sis i deu minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Lectura de l'acta de la sessió anterior.

El senyor Lloret demana que consti en acta el seu vot favorable a l'esmena del senyor Romeva a l'article 47 del dictamen de la Comissió sobre el projecte de Llei de contractes de conreu.

S'aprova l'acta.

Ordre del dia:

Préc del senyor Riera al senyor Conseller de Governació, referent al caciquisme al poble d'Argensola.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió especial (contractes de conreu), proposant una nova redacció dels capítols V, «Dret d'adquisició» i VI, «El contracte de rabassa morta».

Per 44 vots contra 3, és rebutjada l'esmena a l'art. 51, que restà pendent de votació nominal en la sessió d'ahir.

Amb els vots en contra de la Minoria d'Unió Socialista, és aprovat l'art. 51, modificat en la forma que expressa el senyor President de la Comissió.

Article 51 bis. — Es dona lectura a una esmena que signen els senyors Ruiz i Ponseti, Fronjosà, Gerhard i Lloret, demanant la supressió d'aquest article.

A requeriment del senyor Cerezo, el senyor Ruiz i Ponseti explica els motius que han tingut els signants per a presentar l'esmena de referència.

Resposta del senyor Bru, de la Comissió, no acceptant l'esmena.

Rectificació del senyor Ruiz i Ponseti, al qual contesta el senyor Cerezo.

Intervenció del senyor Andreu.

Noves rectificacions dels senyors Ruiz i Ponseti i Cerezo, el darrer recollint, ensems, les observacions del senyor Andreu.

Manifestacions del senyor Romeva, que són contestades pel senyor Bru.

Es aprovat l'article, amb una modificació que havia proposat el senyor President de la Comissió. Fan constar llurs vots en contra la Minoria d'Unió Socialista i el senyor Romeva.

Article 51 tris. — Es llegida una esmena, demanant la supressió de l'article, signada pels senyors Ruiz i Ponseti, Fronjosà, Gerhard i Lloret.

La defensa el senyor Ruiz i Ponseti.

Resposta de la Comissió.

Rectifica el senyor Ruiz i Ponseti i resta l'esmena pendent de votació.

El senyor Romeva defensa una esmena al mateix article, que ha presentat juntament amb els senyors Blasi, Simó i Bofarull i Lloret.

Intervenció del senyor Conseller de Justícia i Dret.

Rectificació del senyor Romeva.

Es suspena la discussió d'aquesta esmena per a procedir a la votació nominal de la del senyor Ruiz i Ponseti discutida anteriorment.

Efectuada la votació, l'esmena és rebutjada per 3 vots favorables i 39 contraris.

Es torna a l'esmena que es discutia abans de la votació.

Resposta del senyor Cerezo, de la Comissió, al senyor Romeva.

Nova rectificació del senyor Romeva.

Intervenció del senyor Bru, abundant en el criteri de la Comissió.

Ocupa la presidència el Vice-president primer, honorable senyor Jaume Serra i Hünter.

Els senyors Romeva i Cerezo es ratifiquen en les seves anteriors manifestacions.

Intervenció del senyor Simó i Bofarull adherint-se al criteri sustentat pel senyor Romeva.

Li respon el senyor Conseller de Justícia i Dret.

Rectifiquen els senyors Simó i Bofarull i Conseller de Justícia i Dret.

El senyor Romeva manté l'esmena i, a proposta del senyor Conseller de Justícia i Dret, l'article resta pendent de nova redacció.

Article 51 quart. — El senyor Bru, en nom de la Comissió, substitueix una paraula en el redactat de l'article, el qual és aprovat amb la modificació proposada.

Article 51 cinquè. — Lectura d'una esmena, signada pels senyors Romeva, Simó i Bofarull, Lloret i Blasi.

El senyor Cerezo, per la Comissió, proposa una variant en la redacció de l'article.

El senyor Romeva defensa l'esmena.

Torna a ocupar la presidència l'honorable senyor Joan Casanovas.

Resposta del senyor Bru.

Rectifiquen els senyors Romeva i Bru.

L'esmena és retirada pels seus signants.

S'aprova l'article en la seva redacció definitiva.

Articles 52, 53 i 54. — Aprovats sense discussió.

En entrar al capítol VI, la Comissió demana la suspensió del debat.

Se suspèn el debat.

Lectura d'un projecte de Llei prorrogant per al segon trimestre del 1934 el Pressupost vigent. — Passa a la Comissió.

Ordre del dia per a la sessió de divendres.

S'aixeca la sessió a dos quarts de vuit i deu minuts de la vetlla.

S'obre la sessió a tres quarts de sis de la tarda menys cinc minuts, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Al banc roig hi ha l'honorable senyor Conseller de Justícia i Dret.

Es llegida l'acta de la sessió anterior.

El senyor Lloret demana que consti en acta el seu vot favorable a l'esmena del senyor Romeva a l'article 47 del dictamen al Projecte de Llei de Contractes de Conreu.

Es aprovada l'acta de la sessió anterior.

ORDRE DEL DIA

Precs i preguntes

El caciquisme al poble d'Argensola

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Riera.

El Sr. RIERA: Volia fer un prec al senyor Conseller de Governació, però tota vegada que no es troba present, jo agrairia molt a la mesa que li transmetés el meu prec.

Es tracta del cas del poble d'Argensola, del partit judicial d'Igualada. En aquest poble, la República no hi ha arribat encara.

El Sr. FRONJOSA: No ha arribat enlloc, senyor Riera.

El Sr. RIERA: Jo em penso que és necessari aquest prec que vaig a formular respecte d'aquest poble, a fi que el senyor Conseller de Governació es prengui un gran interès en quant a la denúncia que jo vaig a fer. En aquest poble, com en molts, no governen les dretes ni les esquerres, ni la Lliga ni cap partit republicà; és un poble on manen el capellà i el cacic o el propietari més gros que hi ha al poble. Que la disposició del nostre Parlament respecte a què els Ajuntaments designats per l'article 29 desapareixessin, es va nomenar una

Comissió Gestora. Aquesta Comissió Gestora va voler que es complissin les Lleis emanades de la República, i que una de les coses, que era el cementiri, passés a poder de l'Ajuntament.

El President de la Comissió gestora va prendre possessió del cementiri, per diversos conceptes: un, perquè pel seu amor cívic, pel seu deure de complir les Lleis emanades de la República, li semblava que havia d'acatar aquelles Lleis i que havia de portar a compliment l'incorporar el cementiri al Municipi; un altre, perquè tingué l'assistència de les nostres autoritats, que inclús el varen comminar perquè aquest cementiri fos municipal. Però la Comissió gestora, en voler incorporar el cementiri a l'Ajuntament, en el moment de posar-hi el rètol, en el moment d'anar a obrir la porta del dit cementiri, es va trobar amb el rector en persona, acompanyat del campaner i de la majordona i d'uns quants cacics del poble, que amb garrots varen apallissar el President de la Comissió gestora. Aquest afer fou denunciat al Jutge de primera instància d'Igualada i després fou també denunciat al senyor Conseller de Governació. De la denúncia feta al Jutge de primera instància d'Igualada, jo solament en sé que demà, el que era President de la Comissió gestora, ha d'anar a ratificar-se en la denúncia que va fer. Respecte a la denúncia, que fou àdhuc instigada pel mateix senyor Conseller de Governació, i en la qual el President de la Comissió gestora va enumerar tot el que va passar el dia de la incautació del cementiri, per part del senyor Conseller de Governació no ha estat imposat ni al capellà ni a aquells senyors que varen anar a insultar al President de la Comissió gestora, cap càstig ni cap multa.

Però ara, encara passa més, passa que en aquests moments en què ha guanyat el cacic o el rector, digueu-li el nom que vulgueu...

El Sr. FRONJOSÀ: I la majordona i el campaner.

El Sr. RIERA: I la majordona i el campaner; en aquests moments que han guanyat aquests senyors, el primer que han fet ha estat anar a arrencar el rètol del cementiri que deia «Cementiri municipal» i tornar altra vegada el cementiri a passar a mans del senyor rector. Per tant, jo demano al senyor Conseller de Governació que prengui en aquest afer les mesures necessàries per a condemnar aquests senyors que han tergiversat la Llei i han fet un escarni de la mateixa, precisament en la persona d'aquell President de la Comissió gestora, que en aquells moments, en compliment del seu deure, va voler que es complissin les Lleis de la República.

El Sr. PRESIDENT: La presidència trametrà al senyor Conseller de Governació el prec que acaba de formular el senyor Riera.

Continuació de la discussió del Dictamen de la Comissió Especial (Contractes de Conreu) proposant una nova redacció dels Capítols V, "Dret d'adquisició", i VI, "El contracte de rabassa morta"

(Entra l'honorable senyor Conseller de Cultura.)

El Sr. PRESIDENT: Estava pendent de votació l'esmena del senyor Ruiz i Ponseti a l'art. 51. Els senyors Diputats que diguin Sí, voten a favor de

l'esmena; els que diguin NO, voten en contra. Va a començar la votació.

El Sr. ANDREU: Jo pregaria que es llegís l'esmena.

El Sr. PRESIDENT: Està ja discutida i pendent de votació; no pot tornar-se a llegir ni a deliberar sobre la mateixa.

El Sr. ANDREU: Jo no demano que es deliberi, sinó que es llegeixi.

El Sr. PRESIDENT: Fóra iniciar altra vegada la deliberació, senyor Andreu. La Presidència, sentint-ho molt, no pot accedir al seu desg. Comença la votació.

(L'esmena és rebutjada per quaranta-quatre vots; ha obtingut tres vots favorables.)

La votació s'ha verificat d'acord amb les següents llistes:

Senyors Diputats que han dit Sí:

Sr. Fronjosà.
Sr. Ruiz i Ponseti.
Sr. Gerhard.

Senyors Diputats que han dit NO:

Sr. Gassol.
Sr. Lluhi.
Sr. Armendares.
Sr. Balart.
Sr. Bancells.
Sr. Bilbeny.
Sr. Blasi.
Sr. Bru.
Sr. Canturri.
Sr. Casademunt.
Sr. Cerezo.
Sr. Colldeforns.
Sr. Companys (J.).
Sr. Cunillera.
Sr. Espanya.
Sr. Fàbrega.
Sr. Farreres.
Sr. Folc.
Sr. Fontbernà.
Sr. Galés.
Sr. Guinart.
Sr. Irla.
Sr. Magre.
Sr. Mestres.
Sr. Mora.
Sr. Riera.
Sr. Rovira i Virgili.
Sr. Sallés.
Sr. Sauret.
Sr. Tauler.
Sr. Torres.
Sr. Viadiu.
Sr. Comes.
Sr. Xirau.
Sr. Simó i Bofarull.
✓ Sr. Ibars.
Sr. Lloret.
Sr. Serra i Húnter.
Sr. Soler i Bru.
Sr. Romeva.
Sr. Dalmau.
Sr. Dot.

Sr. Rouret.

Sr. Casarovas.)

El Sr. PRESIDENT: Queda desestimada l'esmena. S'aprova l'article?

El Sr. CEREZO: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO: L'article, a conseqüència de la discussió d'ahir, quedà modificat; allí on deia el 6 per 100, ha de dir el 5 per 100.

El Sr. PRESIDENT: ¿S'aprova l'article amb la modificació a què fa referència el senyor President de la Comissió? (*Assentiment.*) Resta aprovat.

(*Han votat en contra els senyors Diputats de la Minoria socialista.*)

La redacció definitiva d'aquest article és la següent:

Article 51. El conreador podrà pagar el preu d'adquisició fixat en una sola vegada o en quinze terminis anuals en pagament d'interessos al 5 per 100 per les quantitats degudes i no pagades.

Després de pagar el primer termini anual, l'arrendatari podrà inscriure el seu dret en el Registre de la Propietat per anotació preventiva que es cancel·larà quan s'hagi pagat el darrer termini, per a convertir-se en inscripció definitiva.

El conreador perdrà el dret d'adquisició si deixés d'abonar dues anualitats fixades segons el paràgraf primer d'aquest article.»

El senyor Secretari dóna lectura a la següent esmena a l'art. 51 bis:

«ESMENES

Quedarà suprimit aquest article. — Ruiz i Ponseti, Fronjosà, Gerhard i Lloret.»

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO: La Comissió voldria escoltar l'opinió dels signants de l'esmena.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti, primer firmant de l'esmena.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Senyors Diputats: Aquest article 51 bis, que ens ha sortit de trancantó en el nou dictamen de la Comissió, constitueix un palliatiu notable al dret d'adquisició que reconeix a favor de l'arrendatari. Diem que, passat un nombre d'anys, l'arrendatari tindrà dret a l'adquisició de la finca encara que no ho vulgui el propietari, però l'obliguem a què es determini d'una manera immediata a què, a correcció, digui *si* o *no*, i amb l'amenaça de què si diu *no*, haurà d'esperar divuit anys més per a tornar a tenir dret a l'adquisició. Aquest és l'esperit nou que introduïm a la nostra Llei mitjançant aquest article 51 bis. Com que per a nosaltres és aquest un principi inadmissible, i considerem que si un home, després de divuit anys de treballar la terra, té dret a l'adquisició, encara n'hi té més quan fa dinou anys, i més encara quan en fa vint, i així successivament, és a dir, que quan més gotes de suor ha deixat anar sobre la terra, més intens és aquest dret d'adquisició. No sabem veure quines raons han conduït la Comissió a concedir aquest dret d'una manera efímera en el precís moment en què fa divuit anys i que immediatament desaparegui aquest dret. És un nou dret de

caràcter cinematogràfic, que no ens expliquem com la Comissió pot defensar la subsistència d'aquest article 51 bis. Per consegüent, nosaltres estem prou contents amb el reconeixement del dret d'adquisició en els divuit anys, i creiem que tot el que s'afegeixi després per anullar aquest dret d'adquisició, és a dir, per a fer-lo il·lusori, no és més que empitjorar la nostra Llei.

Es evident que si només donem un any al conreador per a determinar-se, podrà donar-se el cas que el conreador, durant aquell any, estigui en circumstàncies que no li permetin fer front a aquest dret d'adquisició. Si haguéssiu tingut en compte la nostra súplica, que l'interès que havia de pagar el conreador en cas d'una compra diferida, fos un interès humà, un interès acceptable, encara aquest fet de posar la pistola al pit al conreador perquè es decideixi dintre del termini d'un any, seria més acceptable, però a base d'un interès de quantia bancària, com hem fixat, el fet de només donar un any de temps al conreador per a determinar-se, és per a nosaltres un veritable atropell que fem al conreador després d'haver-li reconegut el dret d'adquisició; és a dir, fem aquest dret completament il·lusori.

Es per això que considerem que l'única millora que es pot introduir a aquest art. 51 bis, és suprimir-lo d'arrel. Si no accepteu la nostra esmena, aleshores nosaltres ens reservem el dret de redactar-ne una altra per a fer aquest article un xic més humà, per bé que el que desitgem és que sigui suprimit d'una manera absoluta.

El Sr. BRU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. BRU: Les paraules que acaba de pronunciar el company senyor Ruiz i Ponseti sembla que facin una mica d'impressió quan diu que aquell home que porta divuit anys treballant la terra i ja té uns drets adquirits, no li puguin ésser arrebatats quan en faci dinou o vint o vint-i-u. Sota aquest aspecte, potser hem de reconèixer que tindrien una mica de raó. Però s'ha de tenir en compte que subsisteix un propietari; i nosaltres no hem de negar aquesta realitat. Subsisteix un propietari, que pel sol fet de tenir un arrendatari que no es decideix a fer ús del dret d'adquisició, però que ho pugui fer en qualsevol moment, sempre tindrà una amenaça, l'amenaça que representa el no saber si continuarà éssent propietari de la terra o no éssent-ho. Nosaltres considerem que aquell treballador que porta treballant una terra, regant-la amb el seu suor i havent-la fet fructificar i posant la seva economia i els seus esforços al millor conreu d'aquella terra, indiscutiblement té el dret de redimir-la i de fer seva aquella terra; però hem de considerar que si es deixa passar divuit anys, que si deixa passar el temps, i en l'any que fa dinou no vol fer ús del dret d'adquisició, sens dubte és perquè no li interessa. En aquestes raons s'ha fonamentat la Comissió, i en el Projecte es donen facilitats en terminis de pagament.

Però tingui's en compte que nosaltres no pensem en socialista. Ara, que als socialistes no els hauria d'interessar per res que els treballadors de la terra es converteixin en propietaris, sinó en usufructuaris. I nosaltres diem que aquell individu que no tenia prevista la possibilitat de venir a ésser propietari, no pot ésser propietari, no pot exercitar el dret, perquè no l'havia previst, i donem a aquest individu un

termini de temps que la Comissió considera just. Però, repeteixo que nosaltres no som socialistes i fins creiem que cap socialista pot abonar el canviar o substituir un propietari per un altre. Nosaltres som gent d'esquerra, i acceptem el propietari i considerem que pot succeir que en el nou període que s'inicia pugui el nou propietari fer ús del dret de represa de la terra en forma que es crea un dret per poder-lo exercitar o no.

Per aquestes raons, sentint-ho molt, no podem acceptar l'esmena que presenta la Minoria socialista a aquest article.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Ruiz i Ponseti té la paraula.

El Sr. RUIZ I PONSETI: He de començar agraint al senyor Bru i Jardí la lliçó de socialisme que ens ha donat.

El Sr. BRU: No, lliçó, no!

El Sr. RUIZ I PONSETI: Nosaltres comencem per agrair-li aquesta lliçó; però ja varem dir des del primer moment, que per a discutir aquesta Llei, i per a discutir totes les Lleis que es presentin en aquest Parlament, comencem per posar-nos dintre de la societat actual, comencem per posar-nos dintre de la legalitat del moment, i és per això que no presentem esmenes de caràcter socialista, perquè no volem lluitar en va, sinó que presentem esmenes per a fer més humanes les Lleis, a fi que les Lleis siguin més favorables al que treballa, a l'usufructuari de la terra; si nosaltres podem aconseguir que siguin usufructuaris de veritat durant divuit anys, d'aquí a divuit anys ja s'haurà fet altra reforma que serà més del nostre gust. Estem en el moment actual, i en el moment històric actual el que volem és que el que treballa la terra sigui usufructuari de veritat. Vós heu dit la paraula «usufructuari», que vol dir que gaudeix de la totalitat dels fruits i no hagi de donar-ne una bona part dels mateixos als que no fan res.

El Sr. ANDREU: Demano per parlar.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Però ens trobem amb una discrepància de caràcter essencial, respecte aquest dret d'adquisició que jo en deia cinematogràfic, per la seva rapidesa, per l'extraordinària rapidesa amb que s'esborra de la perspectiva del conreador; i és sobre aquest punt que jo voldria fer recalcar a la Comissió la gravetat que té pels conreadors de Catalunya. Quan arriba el moment que són amos als divuit anys del treball de la terra i que pel conreador neix en aquest moment el dret d'adquisició, pot donar-se el cas, es donarà tot sovint el cas, sobretot en la primera època de regisme d'aquesta Llei, que el conreador no estarà preparat econòmicament per anar a la seva adquisició, insistint en l'argument normal que emprava abans de què si s'haguessin donat facilitats a base d'un interès mòdic, fóra cert l'argument que emprava el senyor Bru de què amb un interès mòdic aquestes facilitats són perfectament acceptables pel conreador i, per consegüent, es faria amo de la terra, però a base d'un interès de quantia bancària, no hi ha cap conreador que li convingui fer una compra diferida. Farà la compra si té els diners; si no té els diners per a pagar el 5 per 100, no li interessarà fer la compra, perquè és més econòmic seguir essent arrendatari de la terra a base del 4 per 100 que nosaltres hem fixat en aquesta Llei. Aleshores, si en aquell moment no és econòmic per ell fer la compra

perquè no té els diners, pot donar-se el cas que al cap de tres anys tingui els diners i llavors nosaltres li vedem en absolut aquesta solució.

I ja que veiem que la Comissió no vol acceptar la solució d'aquest art. 51 bis, nosaltres ens hem d'esforçar a fer-lo més humà, perquè aquest dret d'adquisició a base d'un any s'ha de reconèixer que no és just, perquè un any és un període molt curt en la vida d'un conreador, i, per altra part, perquè reneixi aquest dret d'adquisició, no és just que s'hagi de recórrer un nou període de divuit anys. Aquest és, al nostre judici, la solució més atropelladora pel dret del conreador que podem trobar en aquesta Llei.

Nosaltres considerem que perquè reneixi el dret, al cap de vint anys es té més dret que al cap de divuit; i vosaltres dieu que no pot existir una espasa de Damocles permanent sobre el propietari, com una mena d'amenaça pel propietari. No sentim aquests enteriments a favor del propietari; però passariem per a fer desaparèixer aquesta espasa, si no s'hagués de tornar a recórrer un nou període de divuit anys, període que nosaltres considerem excessivament llarg en si, i no falta més que ara se'l vulgui doblar, convertint-lo en trenta-dos anys, perquè el conreador de la terra pugui fer-se amo de la mateixa d'una manera definitiva.

Per tot això, jo voldria que la Comissió es re- pensés millor, perquè si no es suprimeix d'arrel l'article 51 bis, que és la solució més humana, que es mediti d'una manera detinguda i es resolgui perquè el període d'opció sigui més llarg d'un any, perquè amb un any no n'hi ha prou per a decidir-se en un assumpte tan transcendental, i que si aquest període d'opció es deixa transcórrer sense fer la compra, que reneixi el dret d'adquisició en un termini més llarg dels 18 anys. Aquestes dues solucions, més humanes que les del dictamen, les hauríeu de portar vosaltres mateixos a la pràctica per a endoleir l'aspecte trist que té pels conreadors aquest article 51 bis.

El Sr. CEREZO: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO: Si el senyor Ruiz i Ponseti s'hagués fixat un xic més en el fons d'aquest article, hauria vist que aquest article precisament és perquè sigui un fet el dret d'adquisició. El que hi hagi un termini d'obligatorietat envers aquest dret, vol dir que aquest dret es porta a compliment per part d'aquell a qui beneficia, o sigui el conreador. Hem posat també que hi hagi un termini d'un any per adquirir o per usar del dret d'adquisició, i això és també perquè volem nosaltres que la terra no quedi en un estat d'immobilització. Nosaltres entenem que mentre no hi hagi un sistema que variï tot l'actual, la terra ha de tenir el seu valor, i, perquè el tingui, s'ha de deixar lliure i no s'han de posar través, com ho seria un dret d'adquisició permanent, la qual cosa obligaria a què la terra no fingués cap mena de valorització.

El senyor Ruiz i Ponseti deu descuidar que, si bé es perd el dret d'adquisició, nosaltres establim un dret de reserva, per virtut del qual s'estableix una garantia extraordinària a favor del conreador. S'han establert unes garanties d'indemnització i, per tant, si el conreador no fes ús del dret d'adqui-

sició per les circumstàncies que fossin, ell sap que té un dret d'indemnització; i passat el període de divuit anys, ve un nou període de quatre anys d'indemnització del preu de la renda. Per tant, nosaltres tenim la garantia donada en establir aquest dret. Volem que la terra tingui una valorització i volem també que el dret d'adquisició es faci efectiu.

Una temença era que el conreador no pogués atendre el pagament durant el nombre d'anys fixat, i el senyor Ruiz i Ponseti li semblava convenient que rebaixéssim el nombre d'anys, però avui el nombre d'anys ja no li semblarà tan excessiu, perquè a major nombre de terminis, la quantitat a pagar és més reduïda i, per tant, les facilitats per a poder anar a fer ús del dret d'adquisició són majors i té més temps el conreador per veure si li és possible estalviar la quantitat necessària per a fer ús del dret d'adquisició, ja que el problema estava en què el conreador pogués fer ús d'aquest dret.

Com sigui que no hi han els Bancs de Crèdit Agrícola establerts que puguin donar les facilitats que nosaltres desitgem per als conreadors, per això el senyor Bru, de la Comissió, ha indicat que en quant al primer paràgraf el deixarem igual, però que en quant al segon, allà on diu *sis mesos* hi posaríem *dos anys*, a l'objecte de què els actuals conreadors que hagin de fer ús del dret d'adquisició tinguin un termini de tres anys per a pagar el primer termini. Nosaltres creiem que només havíem de salvar aquesta possibilitat econòmica, perquè en el moment actual no hi ha cap Banc que pugui atendre aquestes necessitats del conreador, però hem de mantenir l'art. 51 bis tal com està amb la modificació que he esmentat, perquè els drets del conreador hi són a fi que es facin efectius i no pas perquè restin damunt del paper, però deixant-ho a perpetuïtat podria donar-se el cas de què no es fes ús d'un dret i llavors convertiríem la terra en una cosa inamovible.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Andreu.

El Sr. ANDREU: Senyors Diputats: Jo lamento no coincidir amb allò exposat pel senyor Ruiz i Ponseti respecte de l'art. 51 bis ni amb la modificació que d'aquest article es presta ara a fer la Comissió.

Jo crec que el senyor Ruiz i Ponseti, amb els arguments que feia per a demanar la supressió d'aquest article, sentava en alguns dels casos premisses completament equivocades. Ell deia que el conreador de la terra ha d'ésser usufructuari i celebrava que es reconeguessin tots els drets als conreadors de la terra, però potser no deia d'una manera prou clara que no solament li donàvem els drets sobre la terra, sinó que el convertíem en un propietari amb tots els drets i amb totes les garanties que té qualsevol propietari d'ara.

El parcer o conreador de la terra que faci ús del dret d'adquisició, no solament tindria la terra per a conrear-la, sinó que àdhuc tindria alguna llibertat per a fer ús de la terra com a tal propietari. No es tracta de donar la terra a sindicats ni a persones perquè aquestes les cultivin reservant-se la propietat d'elles l'Estat, sinó que el cas actual és el de crear uns propietaris, i jo desitjaria fer veure

que amb aquesta esmena que accepta la Comissió en el sentit de què totes les terres que portin més de divuit anys en parceria...

El Sr. RIERA: O arrendament.

El Sr. ANDREU: ... o arrendament, tindran tres anys per a poder fer ús del dret d'adquisició, i amb això immobilitzaríem de fet tota la propietat rústega de Catalunya. Hi ha una gran quantitat de propietaris que a la vegada són petits industrials o petits comerciants, que en lloc de tenir valor mobiliari, que en qualsevol moment podrien fer-ne ús per a finançar les seves operacions industrials o mercantils, inclús molts treballadors que havien destinat tots els seus estalvis a l'adquisició de petites finques per a posar-se a cobert de la vellesa, i a tots aquests se'ls col·loca en una situació tal que no podran convertir en diner les terres durant aquest termini de tres anys. També hi havia petits propietaris que necessitaven un préstec, i a base d'un interès moderat del 6 per 100 trobaven el diner que necessitaven, i mentre pesi damunt la finca el dret d'adquisició no trobaran a ningú que els deixi deu cèntims, perquè el qui fa el préstec, en comprovar que la terra pot trobar-se en el cas de què sigui objecte del dret d'adquisició, s'hi oposarà perquè l'ha de vendre i, com que no la vendrà, a pagar immediatament, sinó que hi hauran quinze anys per a poguer-se fer el pagament, resultarà que aquell home no podrà disposar d'uns diners que necessita.

No hem de perdre de vista que avui per avui vivim en un règim capitalista on el diner és necessari per a la vida i per tot, i on el diner és sempre excessivament desconfiat, i tot el que sigui posar traves en aquest sentit, al meu entendre, és perjudicial a la veritable llibertat de l'economia del país i a la vegada innecessari als mitjans agrícoles de la nostra terra.

El pagès que porta ja divuit anys com a parcer, ha tingut prou temps per a calcular que vindria un dia en què tindria el dret d'adquisició de la terra i, per tant, ocasió de fer els estalvis necessaris, estalvis que altrament no són molt quantiosos, tota vegada que es tracta d'una quinzena part del preu del que compra. Per als que avui es troben que ja fa divuit anys que tenen les terres en arrendament, a mi em sembla que aquest any i mig és ja suficient, però crec que la Comissió àdhuc podria trobar una esmena en el sentit de què els únics arguments que es fan contra això, que és que el pagès estigués preparat per a pagar la primera anualitat, que solament en pagués mitja, pagués una petita quantitat. Jo, adreçant-me a alguns companys de la Comissió, els deia que àdhuc no es comencés a pagar fins després dels dos anys, però per això hi havia un greu inconvenient, que consistia en què tothom pogués optar pel dret d'adquisició, i si després es continuava pel sistema d'arrendament no es solucionava res.

Això es podria solventar en el sentit de què solament es pagués mitja anualitat i que, durant la primera anualitat solament es pagués aquesta mitja i l'altra meitat es fes efectiva després de transcorregut el termini que es fixés. Per això jo voldria que la Comissió acceptés l'esmena en el sentit expressat.

El Sr. PRESIDENT: En realitat, estem discutint sobre dues esmenes alhora. Per tant, dono la paraula al senyor Ruiz i Ponseti per si ha de

fer alguna observació a la Comissió, perquè es produeixi la Cambra respecte a la seva esmena; i després es produirà sobre la que acaba de formular verbalment el Diputat senyor Andreu. Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Senyors Diputats: Després de les paraules del senyor President de la Comissió, notablement agreujades per les manifestacions que acaba de fer el senyor Andreu, nosaltres és natural que volgüem rectificar per a fixar bé la nostra posició respecte d'aquesta esmena que discutim ara.

Ens deia el senyor Andreu, últimament, que nosaltres estàvem sostenint una batalla desproporcionada per a crear nous propietaris; és a dir, que, en realitat, només anava a canviar la propietat de mans, passar-la de les mans dels propietaris actuals a uns propietaris nous, però que de fet no treballàvem a favor dels conreadors. Aquí hi ha un error absolut per part del senyor Andreu, perquè aquests propietaris nous que nosaltres desitgem crear, no són ningú més que els mateixos conreadors. Per consegüent, es confonen amb els vertaders usufructuaris de la terra, i és per això que lluitem a favor d'ells, no pas per a crear nous propietaris, que és un problema que no ens ha interessat mai en el més mínim. Però l'argument central del senyor Cerezo i l'argument central del senyor Andreu, és aquest pànic a la immobilització de la propietat que vindria com a conseqüència d'aquesta espasa de Damocles del dret d'adquisició que pesaria sobre els autèntics propietaris. A nosaltres, aquesta possible immobilització de la propietat, és natural que no ens enterneixi gens; a nosaltres, la depreciació consegüent de la terra — conseqüència immediata d'aquesta immobilització de la propietat — no solament no la considerem un perill per Catalunya, sinó que la considerem el major guany que pot fer la nostra economia. Tots reconeixem que la supervalorització de la terra és l'origen de la carència econòmica del poble, és l'origen de les produccions cares, és l'origen de la vida inaccessible dels treballadors i és l'origen de tots els mals que vénen a l'economia. Per consegüent, tot el que fem per a desvaloritzar la terra — i una de les coses que faríem és aquesta desvalorització momentània —, no serà més que un bé que farem a la collectivitat. Es per això que a nosaltres no ens enterneix aquest argument, sinó que considerem que reforça la nostra posició. Si nosaltres, amb qualsevol article d'aquesta Llei, amb la desvalorització de la terra contribuïm a fer la vida més econòmica per als treballadors, en conseqüència farem la vida més fàcil per a tots els homes que viuen a Catalunya, cosa que ha d'ésser un dels ideals primers de tots els legisladors de Catalunya.

El senyor Andreu ens pintava de manera tràgica el quadre del petit propietari que ha invertit els seus estalvis en la terra per a després no poder-la mobilitzar per a obtenir-ne un préstec. Aquest petit propietari, que només té uns petits estalvis i els inverteix tots en terra perquè la treballi un altre, és un home que vol viure a cavall dels seus semblants i és, per a nosaltres, una figura completament indesitjable.

El Sr. RIERA: És un paràsit.

El Sr. RUIZ I PONSETI: És un paràsit de la societat, com diu molt bé el senyor Riera, que s'ha equivocat en la seva missió, a la vegada que havia d'invertir els seus estalvis no en explotar germans seus, sinó guardant-los ben guardats per a la seva vellesa...

El Sr. ANDREU: Amb què? Com els ha de guardar els estalvis?

El Sr. RUIZ I PONSETI: Que els guardi de la manera que vulgui.

El Sr. ANDREU: Immobilitzant el capital?

El Sr. RUIZ I PONSETI: És clar que sí.

El Sr. ANDREU: Així sou partidaris de la immobilització del capital!

El Sr. RUIZ I PONSETI: Per consegüent, aquest home que s'equivoca, aquest home que vol viure d'una manera antihumana, jo crec que en la nostra Llei no li hem de donar facilitats, sinó que si s'està ensorrant l'hem d'acabar d'ensorrar, perquè no faci més mal als seus semblants.

També ens parlava el senyor Andreu de què, per humanitzar una mica aquest article, la Comissió ha trobat una fórmula, que nosaltres, en quant al segon paràgraf, l'acceptem. Podríem deixar la porta oberta a què no pagués tota una anualitat des del moment que es compromet a fer l'adquisició, sinó que pagués només mitja anualitat. I és que esteu posant una argolla ben cruel als conreadors de la terra que volen fer-se l'adquisició, entre aquesta quinzena part que avui paga amb la primera anualitat i aquell 5 per 100 que ha de pagar amb les catorze quinzenes parts que no pot pagar en aquell moment. Fa una quota de primera anualitat tan pujada, constitueix una argolla tan cruel, com deia abans, que el mateix senyor Andreu ja s'enterneix a favor del conreador i ja demana que en el primer moment només sigui exigible la meitat, perquè preveu que tot junt no ho podria pagar mai. Però jo em permeto insistir prop de la Comissió en què aquesta modificació que ha fet del segon paràgraf, la faci en caràcter general, que no sigui només per als conreadors que ara en aquest moment facin els divuit anys: els conreadors que d'aquí dos anys, que d'aquí tres anys o d'aquí deu anys, facin els divuit anys, han de gaudir dels mateixos drets. Es per això que aquest endolciment de dos anys hauria d'ésser un mínim per fer-ho amb caràcter general dintre de l'art. 51, no pas només pels que arriben en aquest moment històric al dret d'adquisició.

El Sr. CEREZO: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO: En els arguments donats per la Comissió en referència a l'art. 5: bis, només han estat repetits conceptes que ja s'havien dit a la primera vegada. Si estiguéssim en un règim de transformació, algun punt dels que planteja el senyor Ruiz i Ponseti podríem discutir-los sobre la valorització o desvalorització de la terra; però no hi estem. Ara estem en regular una Llei de Contractes de Conreu, i ja s'està veient, per tot el transcurs del que s'ha anat aprovant els avantatges que es donen al treballador, o sigui al conreador. Amb això crec que ja n'hi ha prou per contestar al senyor Ruiz i Ponseti, després d'haver-li contestat la primera vegada que ha fet ús de la paraula.

El senyor Andreu ens plantejava aquí una fór-

mula i ens volia fer veure que aquest dret d'adquisició, en el seu segon paràgraf, afectava tota la terra de Catalunya. Serà una part molt petita de la terra de Catalunya que l'afectarà el segon paràgraf a què fa referència l'art. 51 bis. Hi barrejava ell també, aquí, els contractes que pugui haver-hi de parceria. No hem parlat encara de contractes de parceria: és un capítol que ve més tard i en el qual podrem, aleshores, parlar de tots els drets que puguin afectar a contractes de parceria. Per tant, són actualment un nombre reduït els contractes d'arrendament que es puguin trobar en l'època actual que portin més de divuit anys de vida als quals pugui afectar aquest article 51 bis. La fórmula que el senyor Andreu ens proposava no ve pas a modificar el sentit que en tenim nosaltres en dir tres anys, de què vulgui dir que posem la terra en forma que no puguin fer-se contractacions; amb el que ell indicava, en el mateix sentit quedaria la terra. El fet de què el conreador hagi de dir per endavant si accepta o no accepta, no privaria pas l'acció que pugui haver-hi sobre la valoració de la terra, amb hipoteca o compra-venda. L'haver fixat el termini de tres anys, és per les raons que jo indicava abans a tots els que ara s'hi puguin trobar — que no serà a totes les terres de Catalunya, sinó a una part de les terres de Catalunya — no han tingut temps de fer aquells estalvis que els permetin pagar als conreadors la primera anualitat, cal donar-los facilitats. Per això nosaltres, atenent aquesta situació i que de moment no es poden aportar uns mitjans econòmics, o sigui un Banc que pugui facilitar aquests crèdits agrícoles, hem cregut que posant dos anys més satisfèiem aquesta manca de crèdit que podria haver-hi avui, i tots els conreadors que es puguin trobar afectats tinguin un termini suficient perquè puguin fer ús d'aquest dret; no creiem que amb aquesta forma anem a desvaloritzar la terra ni a privar les operacions d'hipoteques i compravendes que puguin afectar aquesta propietat. Essent així, nosaltres, sentint-ho molt, rebutgem l'esmena del senyor Ruiz i Ponseti i la que ha formulat per paraula el senyor Andreu, i mantenim l'art. 51 bis modificant el segon en la forma indicada, és a dir, que el termini començarà a comptar al cap de dos anys de la promulgació de la pròpia Llei.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Jo no he de repetir aquí arguments que ja s'han fet. A les facilitats que donem al conreador amb l'establiment del termini de quinze anys, ja són facilitats suficients perquè puguin fer aquesta primera inversió. Jo em penso que la solució més justa seria que en lloc d'aquests dos anys que proposa la Comissió, fos un any; un any després de la promulgació de la Llei i un altre any després del termini que ja dona naturalment la Llei, són dos anys. Durant aquests dos anys el conreador pot saber el que vol i pot obtenir els mitjans. Altrament, hem de creure que durant aquest període s'establirà — perquè jo em penso que és una cosa fonamental — ja sigui per part de la Generalitat, ja sigui en la forma que sigui, bancs de crèdit o instruments per a poder facilitar aquestes operacions. Mantenir un període de tres anys després de la promulgació de la Llei, damunt de terres que en el moment present, quan les Lleis no han tingut les garanties que ara donen al conrea-

dor i es troben conreades en un període superior a divuit anys, vol dir que pot haver-hi hagut molt bones condicions per part del conreador i apreciades pel propietari, però també pot haver-hi hagut bones condicions per part del propietari i apreciades pel conreador. De manera que, en realitat, anem a l'aplicació immediata del dret d'adquisició, i castigarem més els propietaris que han tingut una consideració amb el conreador, que no aquells que no l'han tinguda. Això és una cosa que també hem de tenir present; el dia de demà tot serà per l'estil, perquè hi hauran hagut unes normes que garantitzaran el dret del conreador, però en el temps passat no hi eren. De manera que en la major part dels casos de llarga permanència són fruits de l'estat d'harmonia i bon tracte en general, que tant s'ha reconegut en el conreador com en el propietari. Anar a recompensar això amb un estat de tres anys d'indecisió que l'impossibilita a ell de fer ús d'aquest valor que encara és seu, jo crec que és una cosa perjudicial, que és una cosa que nosaltres hauríem de reduir a unes proporcions més limitades, més estrictes.

Jo crec que la fórmula més acceptable seria la fórmula entremetja, no de posar els dos que diu la Comissió, sinó allargar aquest mig any fins a un any, que junt amb l'altre serien dos.

El Sr. BRU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. BRU: Sentint-ho molt, hem de mantenir el dictamen i hem de donar-nos compte que estem aquí aguantant les pressions de la dreta i de l'esquerra, que fem transaccions per un cantó; que a un home que li donem un dret d'adquisició per un termini de divuit anys i encara limitat amb el sentit que després, entremig, no en pugui fer ús, i vénen d'altra banda els socialistes i ens diuen que els hem de donar tota mena de facilitats. Jo crec que les Vostres Senyories comprendran que nosaltres, després d'una serena reflexió, hem procurat adoptar i recollir l'esperit de tots. Per tant, sentint-ho molt, hem de mantenir el dictamen, i no m'allargo perquè semblaria que faig obstrucció a la Llei.

El Sr. PRESIDENT: ¿S'aprova l'art. 51 bis, amb la modificació proposada pel President de la Comissió?

El Sr. RUIZ I PONSETI: Amb el vot en contra de la Minoria d'Unió Socialista de Catalunya.

El Sr. ROMEVA: I amb el meu vot en contra, tanibé.

El Sr. PRESIDENT: Resta aprovat amb els vots en contra dels senyors Diputats de la Minoria d'Unió Socialista i del senyor Romeva.

(L'article 51 bis, tal com ha estat aprovat, queda redactat com segueix:

«Article 51 bis. El dret d'adquisició deurà ésser exercit pel conreador dintre l'any següent al naixement del dret al seu favor pel transcurs dels divuit anys de conreu continuat, en els termes que la Llei determina.

Respecte dels conreadors que es trobin en condicions legals d'exercir el dret d'adquisició al promulgar-se aquesta Llei, el termini d'un any establert en el paràgraf anterior es començarà a comptar al cap de dos anys de la promulgació de la pròpia Llei.»

El Sr. PRESIDENT: Article 51 tris. Hi ha dues esmenes.

(El senyor Secretari dóna lectura a la següent esmena:

«ESMENA

Quedarà suprimit aquest article.

Ruiz i Ponseti, Fronjosà, Gerhard, Lloret.»)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO: Crec que després d'allò dit en l'article anterior, el senyor Ruiz i Ponseti no voldrà mantenir la seva esmena.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: És natural que no per a defensar l'esmena tal com està, perquè ja he dit abans que no m'agrada parlar en va, i com ja veig que és un plet perdut, no m'he d'entretenir en defensar-lo. Si he demanat la paraula no és per a sostenir aquesta esmena, sinó per presentar-ne una altra de verbal, que la considero viable i estic plenament convençut de què serà acceptada per la Comissió. Nosaltres demanàvem, i en realitat, defensant la supressió de l'art. 51 bis, també hem parlat de la possible supressió d'aquest, involucrant les dues qüestions, perquè fan referència al mateix problema; demanàvem que fos suprimit aquest per les mateixes raons que volíem que fos suprimit l'anterior, però ja veig que per les mateixes raons que la Comissió manté el 51 bis, també mantindrà el 51 tris. Però podríem anar a endolcir una mica la crueltat que per a mi té aquest art. 51 tris pels conreadors, en el sentit que aquí on diu «el conreador que no faci ús del dret d'adquisició dintre el termini establert en l'article anterior perdrà el dret d'exercitar-lo fins que hagin transcorregut divuit anys de conreu continuat.» Aquest article, nosaltres que coneixem perfectament un per un els simpàtics companys de la Comissió, ha estat per a nosaltres una sorpresa extraordinària que a darrera hora hi hàgim introduït un article d'aquesta gravetat. Esteu sota el pes d'una obsessió que us fa donar una sèrie de passes enrera en la redacció d'aquesta Llei; jo us voldria veure emancipats d'aquest vertader pesombre i només us voldria demanar que ja que voleu mantenir l'esperit d'aquest article, l'endolciu en el sentit que no deixi transcórrer novament divuit anys, sinó com a màxim un període de sis anys, és a dir, que divuit anys més sis seran vint-i-quatre. No em negareu que si als divuit hi ha el dret d'adquisició, amb molta més raó als vint-i-quatre pot tornar a renéixer el dret d'adquisició, que llavors sinó se'n fa ús al cap de sis anys més torna a renéixer el dret d'adquisició. És a dir, que no mantingueu aquesta crueltat, que els períodes de divuit anys, tal com es desenrotlla la vida, són antihumans, superhumans, són externs a la duració mitja de la vida de treball normal de l'home.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. BRU: Hauríem d'aplicar aquí el mateix argument que abans, perquè són tres articles correlatius i tots tres es corresponen, 51, 51 bis i 51 tris, i fins i tot la limitació que es posa en el 51 quart.

Al nostre entendre, en mantenir l'art. 51 bis se li fa perdre ja aquest dret d'adquisició quan no l'ha volgut exercitar. Aleshores hem dit que haviem d'establir automàticament un altre temps

dins del qual l'arrendatari no el pogués exercir novament. Està clar que el fem passar una colla de temps; però, en canvi, hi ha una altra colla de garanties, perquè tal com hem establert en l'article anterior el dret de represa, a mesura que van transcorrent anys, la indemnització pels anys transcorreguts, sempre és superior. Abans ens trobàvem en què el dret de represa es podia exercir en qualsevol moment, i avui ja s'ha limitat i és una de les salvetats el que no pot exercir-se si hi ha el dret d'adquisició entremig. Després ens trobem en què mantenim la indemnització per períodes de sis anys, el que vol dir que aquest individu, encara que no hagi fet ús del dret d'adquisició, no queda automàticament com abans, sinó que segons hagin passat divuit anys, o 24, o 30, seran quatre, cinc, o sis anualitats d'indemnització que se li hauran de donar pel propietari que vulgui reprendre la terra.

A més, el fet de la salvetat que posem a continuació i que justament és objecte de supressió per part d'una altra minoria, demostra que fins en aquest cas nosaltres volem salvar la possibilitat d'un pare que no ha tingut en compte els interessats dels seus fills, i es diu: «la disposició anterior no perjudica els drets dels ascendents i descendents», el que vol dir que ja atenuem bastant la rigidesa que la V. S. creia trobar en el manteniment de l'article. Nosaltres, per tant, no podem admetre la supressió ni la modificació d'aquest article per quan creiem que ja estan prou salvaguardats els drets que corresponen a l'arrendatari.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Només per a lamentar-me de què la Comissió no hagi volgut acceptar aquest punt de transacció que li he ofert de fixar en sis anys aquest dret de renéixer el dret d'adquisició. Com que ho considero prou important perquè tots plegats i cada un de nosaltres fixem la nostra posició respecte d'aquest punt, jo, sense desig de molestar els senyors Diputats, ja que lamento molt haver-ho de fer, em veig obligat a demanar votació nominal per a fixar la nostra posició entre els divuit anys i els sis anys per a renéixer el dret d'adquisició.

El Sr. PRESIDENT: Resta l'esmena pendent de votació.

(Es dóna lectura a una altra esmena:

«Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de formular la següent esmena a l'art. 51 tris del projecte de Llei de contractes de conreu.

ESMENA

L'article 51 tris, dirà:

Article 51 tris. El conreador que no faci ús del dret d'adquisició dintre el termini establert a l'article anterior, perdrà el dret d'exercir-lo fins que hagin transcorregut altres divuit anys de conreu continuat.

Palau del Parlament, 27 de febrer del 1934. —

Pau Romeva, P. Blasi, Simó i Bofarull i P. Lloret.»)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Jo havia presentat aquesta esmena, perquè la segona part d'aquest article no veig quin abast té, i agrairia que se m'expliqués.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Justícia i Dret.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Aquesta objecció se m'ha fet per altres senyors Diputats, i perquè quedi ben clara i fora de dubtes en el DIARI DE SESSIONS la interpretació que jo li dono, per tal de què sigui una interpretació autèntica, la vaig a explicar.

El primer paràgraf imposa un període de divuit anys que transcorri com a necessari perquè torni a renéixer el dret d'adquisició d'aquell que no n'ha fet ús. Ara bé; la segona disposició, el segon apartat d'aquest article, diu: «La disposició anterior no perjudica els drets dels ascendents i descendents directes, germans, cònjuges i afillats de dret del conreador». La única interpretació i la finalitat que es persegueix amb aquest apartat, és la següent: Si el conreador no ha fet ús del dret d'adquisició i durant el període de divuit anys perquè torni a renéixer es produeix la seva mort, passa, naturalment, el seu dret a conrear a favor, o bé dels seus ascendents o descendents directes, germans, cònjuges o afillats de dret. Ara bé; aquests, en mèrits de les disposicions que regulen el dret d'adquisició poden computar a favor seu els divuit anys anteriors i tots els que hagin transcorregut, i si ja porten divuit anys els seus ascendents o descendents directes, germans, cònjuges o afillats, aquests poden exercitar immediatament el dret d'adquisició, és a dir, que al termini de divuit anys, un cop no se n'ha fet ús del dret d'adquisició necessari per a tornar a renéixer aquest dret, si no s'ha fet ús del mateix quan era viu, no perjudica el dret que a favor d'aquells pot néixer en morir el que no va fer ús del dret d'adquisició, el dret a favor dels ascendents o descendents directes, germans, cònjuges o afillats del causant. Aquesta és la finalitat única que pot tenir aquest article, aquesta disposició, i per això jo crec que amb aquesta explicació el senyor Romeva veurà la necessitat o la no necessitat de mantenir l'esmena; però és purament i simplement mantenir una limitació d'aquells divuit anys en el sentit de què si mor el conreador que no ha fet ús del dret d'adquisició, els seus hereus directes no els perjudica aquest no ús del dret d'adquisició a què tenia dret el viu, perquè portava els divuit anys de conreu continuat, sinó que poden exercitar el dret d'adquisició i no han d'esperar el transcurs dels divuit anys.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Jo en aquest sentit he de mantenir la meua esmena, perquè aleshores queda sense efecte aquesta reserva dels divuit anys, per-

què un conreador deixa de fer ús d'aquest dret, passen dos anys, un, tres anys del que li concedeix la Llei, deixa de fer ús, es pot morir al cap d'un any, i els seus hereus fan ús del dret d'adquisició immediatament. Aleshores ens trobem amb que la terra continua sota aquesta amenaça constant al termini dels divuit anys.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: No es vol perjudicar els drets dels seus havens-causa quan són directes.

El Sr. ROMEVA: Si el contracte, tal com fem en el capítol dels contractes, l'anem considerant com una cosa única que va seguint a través dels que van succeint-se en el dret, i per tant és una cosa solidària, i en aquest cas, doncs, també haurien d'ésser solidaris del que anés passant amb els drets que es posaven en aquest contracte.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Permeti el senyor Conseller. Se suspèn la discussió d'aquesta esmena per a procedir a la votació nominal de l'esmena del senyor Ruiz i Ponseti, discutida anteriorment.

(Entra l'honorable senyor Conseller de Governació.)

Efectuada la votació nominal, l'esmena és rebutjada per tres vots favorables i trenta-nou contraris, d'acord amb les següents llistes de votació:

Senyors Diputats que han dit SI:

Sr. Fronjosà.
Sr. Ruiz i Ponseti.
Sr. Gerhard.

Senyors Diputats que han dit NO:

Sr. Gassol.
Sr. Lluhi.
Sr. Selves.
Sr. Armendares.
Sr. Balart.
Sr. Bancells.
Sr. Bilbeny.
Sr. Bru.
Sr. Canturri.
Sr. Cerezo.
Sr. Colldeforns.
Sr. Espanya.
Sr. Fàbrega.
Sr. Farreres.
Sr. Folc.
Sr. Fontbernat.
Sr. Galés.
Sr. Guinart.
Sr. Magre.
Sr. Mestres.
Sr. Mora.
Sr. Riera.
Sr. Rovira i Virgili.
Sr. Sallés.
Sr. Sauret.
Sr. Soler i Bru.
Sr. Tauler.
Sr. Soler i Pla.
Sr. Viadiu.
Sr. Torres.
Sr. Romeva.

Sr. Comes.
Sr. Tarradellas.
Sr. Xirau.
Sr. Simó.
Sr. Ibars.
Sr. Serra i Hünter.
Sr. Dot.
Sr. Casanovas.

El Sr. PRESIDENT : Resta desestimada l'esmena.

Té la paraula la Comissió sobre l'esmena que es discutia abans de la votació. Semblava que volia intervenir el senyor Conseller de Justícia i Dret, però l'han reclamat al telèfon, i mentrestant la Comissió pot fer alguns aclariments contestant al senyor Romeva.

El Sr. CEREZO : La Comissió ha de mantenir aquest paràgraf per entendre que no ha de perjudicar tercers. L'única cosa que hi podria cabre és sentar la convivència amb l'interessat, que els afectats per aquest dret hagin estat obligats a la convivència amb l'interessat. Aleshores quedaria molt salvat l'aspecte que interessava al senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA : Això no faria més que aminorar l'efecte, però és que la meua objecció és de fons, és de si hem de considerar que aquest període de divuit anys és un període que s'ha de respectar o no ; és això. Perquè aleshores creem una diferència que només l'actualitza la mort, però la diferència hi és. La família on el conreador cap de la família es mori, queda obligada a aquests divuit anys. On no hi hagi una mort, aleshores no queda obligada a aquests divuit anys. Des del moment que hem solidaritzat tota la família en un grup, que per això fem extensius els drets sobre la continuació del tractat, també hem de solidaritzar les obligacions.

El Sr. BRU : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Bru.

El Sr. BRU : El senyor Romeva no deixa de tenir raó en dir que sembla que es faci una excepció supeditant-ho al cas de mort, però tingui's en compte que en aquesta mateixa Llei n'hi ha una altra d'anterior a favor del propietari. Què succeeix en el cas que un propietari faci ús del dret de represa de la terra i s'obliga a treballar-la per sis anys, i una mort, abans d'aquests sis anys li impedeix fer-ho? Que els hereus queden en possibilitat de continuar. Nosaltres creiem que d'aquesta manera l'arrendatari ja ha estat indemnitzat, se li han donat totes les garanties i que si el propietari nou o el que ha reprès la terra no pot practicar aquesta condició, ha estat per una causa superior a la seva voluntat.

(Ocupa la presidència l'honorable senyor Jaume Serra i Hünter, Vice-President Primer de la Cambra.)

Aquí podem trobar-nos en el cas d'una mort, el cas d'una persona vella, impossibilitada físicament, que, sense tenir en compte la transcendència del que fa, no vulgui en aquell moment exercir

aquest dret, i es trobi amb uns menors, uns fills, els hereus, que han conviscut amb ella i que haurien actuat d'altra manera, i aleshores se'ls dona llibertat d'acció, establint un dret nou. Per a evitar que pugui ésser això un objecte de *chantage* més aviat es posa la condició d'imposar que haguessin tingut una convivència amb ell, i, per tant, és la continuació de la mateixa família.

El Sr. ROMEVA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA : Jo no admeto la paritat amb l'exemple que ha posat el senyor representant de la Comissió, perquè allí s'estableix una salvetat, però que no modifica els períodes. De manera que aquí la mateixa salvetat s'establiria, que aquests hereus continuessin com continuen ja pel mateix dret que els atorga la Llei, en el conreu de la terra, i quan arribin als 18 anys tinguin el mateix. Aquesta és la única cosa realment lògica. De manera que jo no admeto aquesta paritat.

Comprenc que la modificació que proposa la Comissió atenua això, però no destrueix la desigualtat que crea en el sentit que jo deia.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO : Mirant precisament els articles aprovats, veiem que aquest article està en relació amb l'article 17 que ja tenim aprovat. En aquest article 17 diem que els drets del conreador, origen del contracte d'arrendament, són precisament traspassats en els casos d'herència, als ascendents i descendents. Per tant, aquesta relació no és més que la mateixa de l'art. 17.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL : Jo havia demanat la paraula sobre aquest particular.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Simó.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL : Jo sóc partidari que s'especifiqui en l'apartat segon que aquests descendents, germans, etc., siguin els mateixos a què fa referència l'apartat 5.º de l'art. 47, ó siguin aquells que junt amb el cap de casa conreen la terra. Però no estic d'acord amb el concepte «no perjudica el dret». Quin és el dret del que s'acaba de morir? És el que s'especifica més amunt, un any. No cal que la Llei ho digui. Els hereus són hereus sempre dels drets del causant. El que el senyor Romeva impugna, i nosaltres ens sumem gairebé totalment a la seva opinió, és que pel sol fet de morir el titular d'un dret, variï la quantia i l'abast d'aquest dret. Que els hereus són hereus de l'actiu i del passiu, drets, havers, accions, veus, com es diu en els documents antics notariais, o sigui la transmissió de béns *mortis causa*. Però aquí es modifica radicalment el dret, fins el punt de trasbalsar en absolut aquest regisme, més que jurídic econòmic, que establim en quant a la transmissió de la propietat de la terra, això és un altre cas. Nosaltres creiem que la intenció de la Comissió és respectar un precepte universalment admès, o sigui que aquests hereus descendents directes, germans, cònjuges o afillats han d'ésser els del n.º 5 de l'art. 47, perquè persones estranyes a la vida econòmica d'aquella terra no són pas de millor condició que qualsevol altre veí del terme

municipal que volgués conrear la terra, i no pot això significar que s'ampliï el dret.

Podria ésser per al cas de menors, però aquests menors ja no entren tampoc en la consideració del número cinc de l'apartat quaranta-set, perquè no han posat cap esforç material en el conreu de la terra. De manera que la transmissibilitat d'aquest dret no pot modificar la seva quantia, el seu abast. Al cap i a la fi, s'explicaria que en altra mena de dret aquesta transmissibilitat quedés en suspens si hi haguessin menors que no poguessin exercir per si mateixos els drets, o hi haguessin absents. Perquè en aquest cas, de la mateixa manera que censurem aquesta absència de la terra al propietari o capitalista, quan menys no ho hem d'estimar en aquest cas com a una cosa que doni dret a aquest privilegi. Jo voldria que la Comissió ens aclarís aquest punt.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : El senyor Conseller té la paraula.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret : L'article 51, evidentment, va lligat amb el 47 apartat tercer i amb el 17 d'aquesta Llei i amb l'anterior, el 51 bis ; i la redacció definitiva pot ésser més clara, podria ésser la següent : «La disposició anterior a la de què el conreador que no faci ús del dret d'adquisició dintre el termini establert en l'article anterior, perdrà el dret d'exercir-lo, fins que hagin transcorregut divuit anys de conreu continuat. La disposició anterior no perjudica el dret d'adquisició dels ascendents o descendents directes, germans, cònjuges o afillats de drets del conreador que, segons l'art. 17, siguin els seus hereus.»

Explicació : L'article 17 permet la transmissió de tots els drets que aquesta Llei dona al conreador a favor dels seus hereus, en dir que el dret del conreador derivat dels contractes de conreu, es transmet per causa de mort als seus hereus legítims o testamentaris si ho són els seus ascendents o descendents directes, la seva esposa o els seus afillats de dret i els seus adquirents queden subrogats activament i passivament en la seva condició jurídica. Els adquirents del dret, per causa de mort, podran donar per finit el contracte avisant per escrit al propietari abans de transcórrer els tres mesos següents a la mort del causant, però hauran de continuar el conreu fins a l'acabament de l'any agrícola en curs.

Es a dir, que ens trobem aquí en el cas de mort de conreador que no hagi fet ús del dret d'adquisició quan li hagués arribat i, per tant, en no haver fet ús d'aquest dret necessitem que transcorreguessin divuit anys per a tornar a fer ús d'aquest dret. Llavors, els seus hereus que estiguin compresos en aquest article, que siguin o bé ascendents o descendents directes, o germans, o cònjuges o els seus afillats de dret, aquests divuit anys de conreu continuat, no els necessiten per exercir el dret d'adquisició, i amb això som fidels a l'esperit de la Llei, que en l'apartat tercer de l'art. 47, ho estableix així. Es a dir, que nosaltres considerem que es manté la continuïtat del conreu base i justificació del dret d'adquisició ; però hi ha hagut un conreador que no ha fet ús d'a-

quest dret i en no fer-ne ús en el moment indicat, s'ha iniciat un nou període de divuit anys. En canvi, pels seus hereus, es pot fer que necessitin el transcurs dels divuit anys, perquè el causant no va fer ús d'aquest dret, o bé que neixi en ells el dret immediatament, perquè l'acte del seu causant en ús del dret d'adquisició, no els perjudica. I això diu la disposició d'aquest article, o sigui que els fills, pares, germans, cònjuges i afillats de dret del conreador, el no haver fet ús del dret el seu causant, no els perjudica, si no ha fet l'ús dintre del termini que marca la Llei. Aquesta és l'explicació que podem donar a aquest article ; i per aclarir-ho proposem aquesta redacció distinta.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Simó i Bofarull.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL : L'explicació del senyor Conseller de Justícia i Dret no pot ésser més clara, però hi ha en les seves paraules un punt que a mi no m'acaba de satisfer, i és en l'únic que discrepem.

El titular del dret és el conreador. És clar que la Llei estableix uns coassociats o copartícipes d'aquest dret, que són els col·laboradors materials de la seva obra ; però arriba un moment que aquest dret el titular no l'exercita i per tant, no exercitant-lo, és la renúncia tàcita. Com que ell és el titular del dret davant de l'Estat, perquè és el contractant, si fos un contracte col·lectiu, però implícitament les disposicions d'aquesta Llei orgànica no es poden entendre que els contractes individuals es converteixin en col·lectius, resulta que si renuncia per «tacitum», s'entén que és molt just que els altres col·laboradors que són els hereus del *causahavent*, puguin continuar responnent, perquè en la vida no hi ha ruptures radicals del dret, sinó que se substitueixen en l'exercici del dret les persones que marca la Llei ; però hauria de quedar ben entès que cal que s'exerceixi aquest dret pels hereus dintre del termini d'un any.

I es podria donar altre cas : un conreador que té aquests col·laboradors afectats per aquesta disposició que tan bé ens ha explicat el senyor Conseller, mort dintre del període de divuit anys, i aquests col·laboradors continuen conreant la terra ; però falten dotze anys i acabats els divuit anys s'entra en aquest període viu d'opció, que té un any d'exercici, i mort el causant, els hereus continuen la vida jurídica del mort i esgoten el termini d'un any dintre del qual poden exercitar el dret i si no han de tornar a reemprendre un altre període de divuit anys. Jo ho he entès així, i si no és així...

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Conseller de Justícia i Dret.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret : Hi ha dos problemes. Un que sembla que el senyor Simó i Bofarull està d'acord amb nosaltres, i un altre, en el qual no està d'acord, però els dos són clars.

El titular del dret ha tingut la facultat d'exercitar aquest dret i no l'ha exercitat, i aquesta és la finalitat d'aquest article en el seu apartat primer, o sigui el cas d'un titular del dret, que amb la plenitud d'aquest dret no l'exercita i s'estableix un altre termini de divuit anys.

Aquest titular mor en el període de temps d'un any en què aquest dret es pot exercitar. Evidentment, no calia posar res, perquè la disposició de l'art. 47 dóna als seus successors el dret de poder durant aquest any exercitar-lo; però el titular de dret ha deixat passar l'any d'exercici d'aquest dret, i als quatre anys es mor i aleshores manquen encara dotze anys, com podrien faltar-ne catorze, per a tornar a tenir aquest dret. ¿Els seus hereus han d'esperar aquests catorze anys, aquests dotze anys, o s'ha de considerar que aquests quatre anys se sumen als anteriors? Crec que se sumen als anteriors, acceptant també l'esperit de la Llei, en l'art. 47 de què són continuadors del conreu. Per tant, com que es tracta d'hereus d'un titular d'un dret que ja s'ha perdut, considerem que ja n'hi ha prou perquè els seus hereus puguin exercitar dintre d'un any el dret d'adquisició que neix dintre d'un any, i si no es fa ús d'aquest dret dintre del termini d'un any, necessiten també uns altres divuit anys. Aquesta és l'explicació.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Jo he de continuar mantenint l'esmena, tota vegada que no m'han convençut les explicacions que aquí s'han donat i més encara després d'haver escoltat els raonaments del senyor Simó i Bofarull.

Ultra això, hi ha un altre argument. Aquí s'ha fet referència a l'art. 17 i en aquest art. 17 no es precisa prou bé un punt d'aquesta Llei. «El dret del conreador derivat dels contractes de conreu es transmet per causa de mort als seus hereus legítims o testamentaris si ho són els seus ascendents o descendents directes, la seva esposa o els seus afillats de dret i els seus adquirents queden subrogats activament i passivament en la seva condició jurídica.»

Ara, un d'aquests adquirents pot no ésser conreador i jo pregunto si passa a ésser conreador en aquell moment.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Sí, evidentment.

El Sr. ROMEVA: De manera que se li dóna aquest dret i, llavors, si comença a ésser conreador en aquell moment, ¿en quina forma s'han de computar els anys?

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: En mèrits de la disposició continguda en l'apartat tercer de l'art. 47, on es fixa la subsistència del conreu basat en el treball directe del qui vulgui fer ús del dret, als seus ascendents o descendents directes, és a dir, que en el moment que el fill passa a ésser conreador, la subsistència del conreu es considera que existeix.

El Sr. ROMEVA: Jo posaria el cas d'un conreador el fill del qual no ho fos i volgués exercir tal dret d'adquisició.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Això és una excepció.

El Sr. ROMEVA: En tal cas, jo consideraria natural que l'hereu portés els anys de conreador.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Si el conreador no exercita el dret durant l'any, i mor el darrer dia de l'any, aquell dret ha caducat, i els hereus no poden heredar un dret que no existeix.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: ¿Per què no? El dret reviu a favor de l'hereu.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Nosaltres votarem l'article si la Llei estableix una reglamentació adequada per a saber sempre quins són els hereus i que aclareixi els casos de vida agrícola, d'acord amb l'esperit de la Llei.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Podria afegir-se «sempre que siguin conreadors.»

El Sr. CEREZO: O visquin amb ells.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Millor serà fer una redacció definitiva.

El Sr. PRESIDENT: ¿Aleshores, resta l'article pendent de nova redacció?

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Pendent de redacció definitiva per a fixar els casos que s'hi adiguin.

El Sr. PRESIDENT: Resta pendent de nova redacció l'art. 51 tris.

(Es dóna lectura a l'art. 51 quart, al qual no ha estat presentat cap vot particular ni cap esmena.)

El Sr. BRU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. BRU: Per a fer un aclariment que creiem necessari en aquest article.

En l'art. 51 quart es diu «... el patrimoni familiar que serà inembargable i que el conreador no podrà transmetre, etc.»

Doncs bé; nosaltres no podem dir «el conreador», perquè llavors ja és l'adquirent i, per tant, s'hauria de substituir la paraula «conreador» per la paraula «adquirent».

El Sr. PRESIDENT: ¿S'aprova l'article amb aquesta petita modificació? (Assentiment.) Resta aprovat.

(L'article 51 quart ha quedat redactat com segueix:

«Article 51 quart. Totes les terres que el conreador adquireixi fent ús del dret d'adquisició que regula aquesta Llei, constituïran el *patrimoni familiar* que serà inembargable i que l'adquirent no podrà transmetre a títol onerós o lucratiu o qualsevol altre inter-vius.»

El senyor Secretari dóna lectura a l'art. 51 cinquè i a la següent esmena:

«Els Diputats que sotàsignen tenen l'honor de formular la següent esmena a l'art. 51 cinquè del Projecte de Llei de contractes de conreu.

ESMENA

L'article 51 cinquè dirà:

Article 51 cinquè. Quan el conreador pretengui adquirir només una part de la totalitat de les terres que conreï d'un mateix propietari, en mèrits de la limitació que estableix l'apartat cinquè de l'art. 47, incumbirà a les Junes arbitralis escollir la part que deu ésser objecte del dret d'adquisició, de no existir previ acord entre el conreador i el propietari.

Palau del Parlament, 27 de febrer del 1934. — Pau Romeva, J. Simó, Lloret, P. Blasi.»

El Sr. CEREZO: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO: La Comissió proposa que digui: «Quan el conreador pretengui adquirir no-

més una de les peces de la totalitat de terra que conrei d'un mateix propietari», en lloc de: «una part de la totalitat de les terres que conrei».

(Entra l'honorable senyor President de la Generalitat.)

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Aquesta modificació que proposa la Comissió solament representa la meitat del camí de la meva esmena, però no acabo de veure que resolgui la qüestió, perquè la idea de la meva esmena era la següent: El conreador té un dret d'adquisició i aquest dret d'adquisició, en tant no quedi limitat per un precepte de la Llei, que és natural que l'arribi a limitar, no veig perquè ha de tenir facultat de no adquirir la integritat de les terres que porta una unitat agrícola.

El Sr. BRU: ¿I si porta cinc o sis peces de diferents propietaris i solament en vol comprar una?

El Sr. ROMEVA: Això encara ho acceptaria; però el que jo no admetria és que d'una mateixa peça, sense cap raó que l'obligui, tingui la opció a quedar-se'n un tros.

El Sr. BRU: De tota la peça de conreu, i aleshores pot venir la limitació que la Junta arbitral regularà.

El Sr. ROMEVA: Però solament en el cas de què sigui per limitació de la Llei, i és difícil que a un conreador totes les terres que meni li entrin amb dret d'adquisició al mateix temps; es veurà precisat a adquirir les terres a mesura que vagi adquirint el dret d'adquisició i arribarà un moment que estarà limitat, perquè la Llei li diu que solament pot adquirir una part, i aleshores és quan queda justificat l'anar a la Comissió arbitral. En tant que ell no hagi cobert el «cupon» que pugui atendre, jo crec que ha d'adquirir la totalitat de les peces que meni i entenc que això és molt important per a evitar el trinxament de la propietat.

(Torna a ocupar la presidència l'honorable senyor Joan Casanovas.)

Moltes de les facilitats que es donen aquí vénen a parar al minifundisme i al trinxament de les propietats, i això ho hem d'evitar. Si es dona un dret d'adquisició i si es donen totes les facilitats i si es creen unes obligacions correlatives i sembla que per voluntat pròpia es poden fraccionar les terres que es menen, encara que sigui sota la decisió de la Junta arbitral, no ho considero natural, sinó que allò natural és que si el conreador d'una peça de terra demana l'adquisició d'una peça i no una part de la mateixa, s'eviti el fraccionament.

El Sr. BRU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Bru.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. BRU: Degut a la modificació que nosaltres ara proposàvem, ja s'atenua, ja es minva i ja es vol arribar al cas que la V. S. exposava, però no podríem negar l'evidència d'un conreador que, en-

cara que siguin terres d'un mateix propietari, porti diferents finques completament independents les unes de les altres i situades en diferents llocs i bastant distanciades, i ens trobem que un conreador només li interessa comprar o exercir el dret aquest sobre una o sobre dues d'aquestes finques completament isolades. Per això nosaltres modifiquem l'article en el sentit que quan el conreador pugui adquirir, no una part de la totalitat, sinó una peça definida; diem: «Quan el conreador pretengui adquirir només una de les peces de la totalitat de la terra que conrea.» Aleshores, per tant, ja s'obté exactament el que la V. S. voldria. Nosaltres admitem que no es tracti d'anar a disminuir, a minimitzar, a fer petita una finca ben definida, una peça de terra ben delimitada; però es pot donar el cas aquest, de què es porti en conreu diferents peces de diferents finques ben definides pertanyents totes al mateix propietari i que estiguin situades, encara que en un mateix terme municipal, en llocs completament distints, i que aleshores es vulgui exercir el dret d'adquisició sobre una sola peça, una sola finca, que aquell home, ja sigui per la seva voluntat pròpia, ja sigui per les restriccions que la Llei preveu, vingui i digui: «Jo només en puc comprar una, ja sigui perquè la Llei no em permet tenir-ne més o ja sigui perquè a mi m'interessa solament cultivar-ne una.» Com que això ja està subjecte a la decisió de la Comissió Arbitral, no hi cabran casos d'arbitrarietat de triar el millor de tot; però tingui's present que, amb el nou redactat, es parla, no de fraccionar les finques, sinó d'adquirir la totalitat d'una finca, quan aquestes estiguin completament definides i separades.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: La idea, tal com l'exposa el membre de la Comissió, és congruent amb l'esmena. Potser la redacció — jo no sé si això és degut a la meva ignorància — tindrà el valor tècnic que hauria de tenir; és a dir, si entendrem per peça de terra la unitat de conreu separada que porti un conreador. Si la peça de terra vol dir això — i això ho saben els senyors de la Comissió que coneixen més el tecnicisme de l'ofici —, jo aleshores acceptaria aquestes modificacions. És a dir, que la idea, ben clara, fos que l'adquisició s'efectués per la totalitat de cada unitat que porta el conreador...

El Sr. BRU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. BRU: Efectivament, aquest és el nostre esperit; ara, que pot ser seria més clar si diguessim: «quan el conreador pretengui adquirir només una de les peces de terra que conrei d'un mateix propietari...», «una de les peces de terra»; queda molt més clar. També podríem posar: «quan del conjunt d'una finca de peces que conrei només en vulgui una...»; és a dir, que persegüim la mateixa finalitat. No es tracta de destruir ni de seccionar una finca, es tracta d'admetre la possibilitat que per manament de la Llei, perquè no es pugui adquirir-ne més o perquè no l'interessi tenir-ne més per voluntat pròpia, en el cas

que un mateix propietari disposi o porti en conreu diferents finques, se li doni la facultat aquesta de sotmetre-ho a la Junta Arbitral i només adquirir-ne una.

El Sr. ROMEVA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA : Em sembla que amb aquesta última redacció que donava el senyor Bru quedaria ben expressat el que jo em penso que és el que entre tots hem acordat.

El Sr. PRESIDENT : Així, ¿retira l'esmena el senyor Romeva?

El Sr. ROMEVA : Sí, retiro l'esmena.

El Sr. PRESIDENT : Resta retirada l'esmena. ¿Vol servir-se, la Comissió, llegir la redacció definitiva d'aquest apartat cinquè de l'article?

El Sr. CEREZO : Diu : «Article 51 cinquè. Quan el conreador pretengui adquirir només una de les peces de la terra que conreï d'un mateix propietari, ja sigui per voluntat pròpia, ja sigui en mèrits de la limitació que estableix l'apartat cinquè de l'art. 47, incumbirà a les Junes arbitrals escollir la part que ha d'ésser objecte del dret d'adquisició, de no existir previ acord entre el conreador i el propietari».

El Sr. PRESIDENT : Amb aquesta redacció que proposa la Comissió, ¿s'aprova l'article? (*Assentiment.*) Resta aprovat.

(*A continuació són aprovats, sense discussió, els arts. 52, 53 i 54, als quals no ha estat presentada cap esmena ni vot particular.*)

El Sr. PRESIDENT : Capítol VI.

El Sr. CEREZO : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO : Per demanar la suspensió de la discussió d'aquest dictamen perquè sobre aquest capítol hi ha algunes esmenes que la Comissió ha d'estudiar.

El Sr. PRESIDENT : Se suspèn aquest debat.

Lectura d'un Projecte de Llei prorrogant per al segon trimestre del 1934, el Pressupost vigent

(*Es dona lectura al següent*

«DECRET

Com a President de la Generalitat de Catalunya, a proposta del Conseller de Finances i d'acord amb el Consell,

He resolt :

Autoritzar el Conseller de Finances per a presentar al Parlament de Catalunya un projecte de Llei prorrogant per al segon trimestre del 1934 el Pressupost vigent.

Barcelona, 28 de febrer del 1934. — El President de la Generalitat, Lluís Companys i Jover. — El Conseller de Finances, Martí Esteve.»

En absència de l'honorable senyor Conseller de Finances, l'honorable senyor Conseller de Justícia i Dret, des de la tribuna de Consellers, dona lectura al següent projecte de Llei:

«AL PARLAMENT

L'art. 70 de l'Estatut Interior disposa que, en cas que no pugui aprovar-se abans de finalitzar l'exercici el Pressupost del següent, continuarà regint el de l'any anterior, mitjançant pròrrogues trimestrals aprovades pel Parlament. De conformitat amb aquests preceptes es procedí per Llei del 27 de desembre darrer a la pròrroga durant el trimestre en curs del Pressupost del 1933.

Els motius que determinaren al Govern de la Generalitat a sol·licitar del Parlament la pròrroga esmentada, subsisteixen encara.

No creu el Govern procedent sotmetre al Parlament un nou Pressupost fins i tant que la realitat econòmica del traspàs de serveis amb la consegüent valoració d'aquests, permetin estructurar orgànicament el que definitivament correspongui a la Generalitat.

Es per això que es formula el present projecte de pròrroga.

Les modificacions que conté amb relació al Pressupost en curs, són conseqüència de les noves obligacions derivades de disposicions legislatives, de Decrets, o de l'adaptació de les consignacions anexas als exercicis trimestrals segons la naturalesa dels serveis i pagaments i la forma i data en què han de prestar-se o fer-se efectius.

Per tant,

El Conseller de Finances té l'honor de sotmetre a la deliberació del Parlament el següent

PROJECTE DE LLEI

Article 1.er El Pressupost per a l'any 1933, prorrogat per al primer trimestre de l'any que som per la Llei de 27 de desembre del 1933, continuarà regint durant el segon trimestre del 1934, amb la fórmula d'adaptació a les necessitats d'aquests que comporten els estats A i B, de variants en despeses i ingressos que s'acompanyen.

En conseqüència, s'autoritza per a l'esmentat exercici trimestral un 25 per 100 de les consignacions de despeses pressupostades pel 1933, amb les variants que resultin dels augments i baixes que s'esmenten en l'estat A adjunt.

Article 2.^{on} És autoritzada l'exacció dels impostos, contribucions, taxes, drets, arbitris i recursos de la Hisenda de la Generalitat, compresos en el Pressupost d'ingressos per al 1933, que es faran efectius durant el segon trimestre de l'any que som, de conformitat amb les disposicions en vigor, restant fixades també les consignacions d'ingressos en un 25 per 100 de les del 1933 amb les variants que exigeix l'adaptació pel trimestre que es detallen en l'estat B adjunt.

Article 3.er És autoritzat el Consell executiu per a ampliar l'emissió d'Obligacions de Tresoreria de la Generalitat, aprovada per Llei del 22 de març del 1933 en la quantitat total de 3.750.000 pessetes representades per 7.500 títols de 500 pessetes cada un.

Les esmentades obligacions hauran d'ésser emeses en les condicions previstes per l'art. 2.^{on} de la Llei esmentada.

El producte de l'ampliació de l'emissió d'obli-

gacions de Tresoreria s'aplicarà, en primer terme, a satisfer les despeses que s'efectuïn durant el segon trimestre de l'any que som i de conformitat amb les previsions pressupostàries que corresponguin a cabals extraordinaris, i en el marge que resulti a facilitar el funcionament de la Tresoreria de la Generalitat durant la pròrroga trimestral.

Barcelona, 28 de febrer del 1934. — El Conseller de Finances, Martí Esteve.»

(El projecte de Llei passa a la Comissió corresponent.)

ORDRE DEL DIA

per a la sessió de divendres

1. Precs i preguntes.
2. Continuació de la discussió del dictamen

de la Comissió especial sobre el Projecte de Llei de contractes de conreu.

3. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió d'Economia sobre el Projecte de Llei de cooperatives.

4. Votació definitiva del Projecte de Llei creant el Tribunal de Cassació de Catalunya.

5. Votació definitiva del Projecte de Llei donant validesa als acords de destitució de funcionaris adoptats pels Ajuntaments elegits el 12 d'abril del 1931.

6. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió especial (contractes de conreu) proposant una nova redacció dels capítols V, «Dret d'adquisició» i VI, «El contracte de rabassa morta.»

(S'aixeca la sessió a dos quarts de vuit i deu minuts de la vetlla.)